

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sulpici[i] Severi Presbyteri Opera Omnia

Sulpicius <Severus>

Amstelodami, 1665

Restitutio Hierusalem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11490

3 reputans, misericordiamque divinam efflagitans. Igitur, quum eum rex, inter epulas, mœstum¹ extra solitum animadvertisset, poposcit ab eo, causam dolorum ut exponeret. 4 Tum ille, adversa gentis suæ, & ruinam civitatis deflere, quæ jam per annos fere² ducentos & quinquaginta solo strata, malorum testimonium, spectaculum inimicis præberet: daret sibi eundi³ & restituendæ ejus potestatem. Paruit rex piis precibus: statimque eum cum præsidio equitum, quo tutius iter ageret, dimisit: datis⁴ ad prætores epistolis, ut necessaria præberent. Is quum Hierosolymam pervenisset, viritim populo opus urbis distribuit, & certatim jussa omnes curabant: jamque ad medium machinæ processerant, quum flagrante invidia, gentium⁵ vicinæ urbes conspirant, opera interrumpere, Judæos ab ædificando deterrere. Sed Nehemias, dispositis adversum incurfantes præidiis, nihil territus,

ccepta

1 *Extra solitum.*] Neh. II. Præter solitum. Sic Terent. *extra unam ancillulam.* Drusius. *μη ἀπολασσοῦν.* Joseph. Pulvere lachrymisque scedatus.

2 *Ducentos & quinquaginta.*] Sigon. emendat, & *sexaginta.* Nam anni erant, inquit, præcise, *ducenti & quinquaginta octo.* Ideo adjectum *fere.* Mendum, ut credibile est, è notis numerorum. Drus.

3 *Quo tutius iter ageret.*] Agere iter phrasi est minus usitata, tamen Sulpicius utitur etiam dialog. I. I. segm. 4. *iter eum eo, dum diæceses visitat, agebamus.* Nec Ovidius de arte lib. II. eam abhorruit. *Idem.*

4 *Ad prætores.*] Subreguli & præfides vocantur, paulo ante. Drus. Ex his fuit Afaph, præfectus monti Libano, quæ regio *Παργίδεισ* vocabatur.

5 *Gentium vicinæ urbes.*] Arabum, Ammonitarum, Samaritanorum, & Azotiorum. Drus. Addit Josephus: *καὶ πάντες ἐν τῇ ἐγγύῃ Συρία νεμόμενοι.* Principes conspirationis fuerunt Sanballat Horonites, Tobias Ammonites, Gosem Arabs. Porro sciendum duplicem fuisse Sanballat. Quorum unus sacer Manassis, primi Samaritanorum in

monte Garizim Pontificis, qui tempore Alexandri M. vixit. Joseph. II. 7. 8. Alter coætaneus Nehemiæ, socer Jojada, regulus Moabitidis, qui alterum illum annis cix. antecessit. Sallianus. Hoc si considerasset Scaliger, non tam operose Artaxerxem Mnemonem, & Darium Ochum, nobis obtrusisset. Cæterum memoria & genus hujus Sanballati adhuc in Oriente superest. Apud Halebum civitas Achilles est, cujus Princeps vocatur Ibn Sumbolat, id est, filius Sanballati, & se ortum dicit ab hoc Sanballato. Familia ejus vocant se invicem *Ammiogli*, id est, frater Ammonita. Nam dicunt se ortos ab Ammonitis. Purch.

6 *Vicinæ urbes conspirant opera interrumpere.*] Sic lib. I. *In bellum conspirant Hebræos armis depellere.* & alibi: *conspirant subvertere.* Gifelinus.

7 *Dispositis adversum incurfantes præfidiis.*] Josephus: *καὶ ὁ μὲν οὐκ ἐπὶ τῷ οὐρανῷ εἶχε, καὶ ὁ τῷ ἄλλῳ παρρησιαζῶν.* Id est, quisque ædificantium armatus erat. Sic olim Hispani assidue cum Saracenis confingentes, perpetuo armati incedebant: isque adhuc mos viget. Nam rustici ne arant quidem sine

1 cœpta explicuit: 2 consummatoque, & valvis portarum
 perfectis, per familias, construendis interioribus domibus, ur-
 bem 3 dimissus est. Censuitque populum minime urbi pa-⁸
 rem. Neque enim amplius quam 4 ad quinquaginta millia⁹
 promiscui sexus atque ordinis reperta. Tantum ex illo,¹⁰
 quondam 5 immani numero, frequentibus bellis, absum-
 ptum, aut captivitate detentum. Nam olim 6 hæ duæ tri-¹¹
 bus, quarum hoc residuum fuit, quum ab his decem tri-
 bus separatæ sunt, 7 ccc. & xx. millia virorum armave-
 rant. Adeo ob peccatum internecioni & captivitati datæ,¹²
 ad hanc usque paucitatem devenerant. Sed hæc, ut dixi,¹³
 plebs duarum tribuum fuit: 8 decem vero prius ductæ, 9 per
 Parthos,

sine gladio. Sic & Hungari Turcarum
 incursionibus expositi ab aratro ad arma
 prosiliunt.

1 *[cœpta explicuit.]* Ut lib. I. opus vi-
 gesimo anno explicuit, id est, absolvit.
Drus.

2 *[Consummatoque.]* Sic fere absolute
 loquitur Tacitus atque alii authores.
Giselinus. Crediderim desiderari muro.
 Ut sit, consummatoque muro. Sic enim
 Nehemias: postquam edificatus est murus
 & posuit valvas. Sigon. Excidit vox
 quam Sigonius supplet, consummatoque
 muro, historia id mirabiliter compro-
 bante. *Drus.*

3 *[Dimissus est.]* Galestinus & Giseli-
 nus, dimensus est.

4 *[Ad quinquaginta millia.]* Numerus
 civium erat 42360. Servorum & ancilla-
 rum 7337. Cantatorum & cantatricum
 245. Summa 49937. Eorum autem qui
 Nehemiam septimo expresse numerati
 sunt, summa est 31389. *Drus.*

5 *[Immani numero.]* Id est, magno, in-
 genti. Sic Varro in III. de Re Rustica:
immanis numerus annorum. *Drus.*

6 *[Hæ duæ tribus.]* Juda & Benjamin.
 Adde sis tribum Levi, quæ hoc residuo
 etiam continetur. Nam una cum duabus
 abducta, cum iisdem postliminio rediit
 in terram patriam. *Drus.*

7 *[ccc & xx. millia.]* Lege c. lxxx. millia.

Sic enim supra scriptum est ex libro Re-
 gum. Error ex notis natus cccxx. &
 clxxx. *Sigon.* Dubitat Drusius an hoc
 verum sit. Certe dubitandi exiguus lo-
 cus, cum Asa Io millia recensuerit, &
 alii plures quam cxx. *Horn.*

8 *[Decem vero prius ductæ.]* Contra cen-
 set Theodoretus in Ezechielem, in-
 quiens: Nemo dicat, edificationem Hieru-
 salem ad Israël non pertinuisse, cum jam-
 pridem à tribu Juda divisus esset: namque
 post reditum haud mansit illa divisio, verum
 concordēs, & unanimes omnes, qui reditum
 consequuti fuerunt, debebant. Hierusalema
 metropolim incolentes. Huic vero, nescio,
 an sit assensus præbendus. *Sigon.*

9 *[Per Parthos, Medos, Indos, atque
 Æthiops.]* Omisit Assyrios. Indorum
 atque Æthiopum nulla mentio in sacris
 litteris. Vide IV Reg. 17. 6. & 18. 10.
 item I Paralip. 5. 26. In his mentio
 Colchorum & Iberiæ, fluviique Gozan,
 & urbium Mediæ. Parthos autem vide-
 tur Persas dicere. Joseph. Orig. lib. 9.
 cap. 14. *Salmanasser populum traduxit in
 Mediam & Persidem.* Drusius. Vide &
 Benjaminum in Itinerario. Arabes Hind
 & Sind faciunt duos Chami pronepo-
 tes, à quibus dictæ regiones illæ sint.
Goliis. A Scythis, ut & Persæ, orti sunt.
 Nam Indi sive Indo-Scythæ eadem dia-
 lecto utebantur qua hodierni Persæ. O-
 mania

Parthos, Medos, Indos, atque Æthiopas dispersæ, ¹ nunquam in solum patrium sunt regressæ, ² hodieque barbararum gentium imperiis continentur. Sed consummatio restitutæ urbis ³ xxx. & ii, imperii Artaxerxis anno refer-
¹⁴ tur. A quo tempore, ⁴ usque ad Christi crucem, id est, Fusium Geminum & Rubellium Consules, anni cccxc. &

VIII.

omnia quippe vocabula, quæ Indica esse scribit Ctesias in Indicis, Persica sunt, & à Persica Dialecto, quæ hodie est, deduci possunt. Ergo lingua Persarum hodierna ab illis Indo-Scythis manavit, vel ab iisdem Scythis, qui in Indiam descenderunt, cum in Parthiam quoque migrassent. Sic Persica vetus alia fuerit, & Medicæ fortassis magis affinis. *Salmafius*. India autem præcis regiones infra & supra sinum Arabicum notabat. Hinc Indiam Joseph. ii. ἐλάτ. ait ab Ægypto contingi. *Petitus*.

¹ Nunquam in solum patrium sunt regressæ.] Ο δὲ πᾶς λαὸς τῆς Ἰσραηλιτῶν καὶ χεῖρον ἔμεινε. διὸ καὶ δύο φυλαὶς εἰναὶ συμβέβηκεν ἐπὶ τῆς Ἀσίας καὶ Εὐρώπης Ῥωμαίοις Ἰσακκυσίας καὶ δὲ δὲναὶ φυλαὶ πέραν εἰσὶν Εὐφράτης ἕως δεύρα μυριάδες ἀπὸ τοῦ καὶ ὄρθρω γωαθλῶν καὶ δωάνδρα. *Josephus*. Enimvero durioribus usi fatis sunt, quos Salmanasser abduxit captos, quam ii hercle, quos avexit postea Nabuchodonosor. Nam Israëlitas quidem fluvius Euphrates, quem semel transierant, semper coercuit. At Judæi, qui eundem transiecti erant, tandem reversi aliquando in Palaestinam sunt: & cum aut angusta nimis, aut parum grata ipsa illa esset Palaestina, per Europam tandem Asiamque, late sedes suas posuere. Hæc causa est, cur Josephus duas modo Hebræorum tribus ad obsequium actas à Romanis dixerit. Illa enim tempestate populus Romanus, etsi omnia pene armis subegerat, & solem utrumque currere in imperio suo cernebat, nondum tamen moverat terminos trans Euphratem. Itaque decem II-

raëlitas tribus, quas fluvius ille æterno carcere claudit, hæc paruisse tunc Romanis, recto proditum ab accuratissimo scriptore est. *Cunæus*.

² Hodieque barbararum gentium imperiis continentur.] Persarum, Turcarum, Tatarorum, Indorum, Sinenfium. Communis opinio est, ab his decem tribus Tataros ortos. Et proferuntur in eam rem nomina Hordarum quarundam, Dan, Nephtali. Ac miror Doctissimo Scickardo commentum hoc, in Tarich, placuisse. Quod Fullerus prolixè & solide confutat ii Miscell. 5. quem vide. Sunt qui eos in Americam venisse velint. Contra quos in opere, *de Gentium Americanarum origine*, multis argumentis, agimus. *Horn*.

³ xxx. & ii.] Legendum xxxi. deleta copulante. Hic numerus extat *Nehem. 5. 14.* qui est in libris nostris secundus *Ezræ*. Unde medicinam facies *Eusebio*, in quo: *Nehemiam, qui muros Jerusalem construxerat, consummasse opus tricesimo anno Artaxerxis regis Esdras memorat.* Nam & in alia editione *trigesimo primo*, & tollit omnem omnino dubitationem ipse *Eusebius* in eodem loco, cum ait, *Nehemias Hebræus, minister vinarius Artaxerxis regis Persarum, vicesimo ejus anno de Babylone venit in Judæam, & trigesimo secundo anno muros urbemque restituit.* *Drus*.

⁴ Usque ad Christi crucem, id est, Fusium Geminum & Rubellium consules.] *C. Fusius Geminus, & C. Rubellius Geminus* consulatum gesserunt anno urbis conditæ *Idccclxxxii*. At vero *tricesimus secundus Artaxerxis secundi* incidit in annum urbis ferme *cccclxxvii*. itaque tot ferme anni intermedii sunt, nisi si quid

VIII. Cæterum, ¹ à restitutione templi, usque in everfio-
nem, quæ sub Vespasiano, ² Consule Augusto, per Titum
Cæsarem consummata est, anni CCCCLXXX. & III. Præ-
dictum id olim est à Daniele, qui ab instauratione templi,
usque in everfionem, ³ LX. & IX. hebdomadas futuras pro-
nunciaverat. ⁴ A die autem captivitatis Judæorum, usque
in tempus restitutæ civitatis, fuerunt anni CCLX.

XVII. ⁵ Hoc temporum tractu, *Hester* atque *Judith*
fuisse, arbitramur. Quarum quidem ⁶ actus, quibus potif-
simum regibus connectam, non facile perspexerim. Nam
cum

quid propter diversas supputationes va-
riet. *Sigon.*

¹ *A restitutione templi.*] Quæ fuit sub
Longimano, ut diximus. Quamvis Jo-
sephus eam factam scribat anno Xerxis
vigesimo octavo, mense nono. *Origin.*
Judæic. lib. II. cap. 5.

² *Consule Augusto.*] Fl. Vespasiano
Augusto. Hic erat annus imperii ejus se-
cundus. *Idem.*

³ *LX. & IX. hebdomadas.*] Quæ faciunt
annos prædictos: quibus si septem ad-
dideris, erunt hebdomadæ LXX. Euse-
bius in Nehemia, *Si quis autem ab hoc
tempore* (quo videlicet Jerusalem con-
structa fuit) LXX. hebdomadas à Daniele
scriptas numeret, quæ faciunt annos CCCXC.
reperiet eas in regno Herodis expletas, sub
quo obsideri Jerusalem cepta, secundo post-
ea Vespasiani anno capitur. Et in Herode,
Ab instauratione templi sub Dario, usque
ad Hyrcanum & centesimam octogesimam
sextam Olympiadem, annis CCCCLXXXIII.
in medio transactis, quos Daniel quoque
significat, dicens: & scies & intelliges
ab initio sermonis restaurandi & adifi-
candi Jerusalem, usque ad Christi princi-
patum hebdomades septem & hebdomades
sexaginta duæ, quæ hebdomades LXX. fa-
ciunt annos CCCCLXXXIII. Vide sequentia.
Drus.

⁴ *A die autem captivitatis.*] Ab an-
no undecimo Sedeciæ regis Juda usque
ad annum XXXII. Artaxerxis Memoris.
Scire licet Sulpicium ab anno illo unde-

cimo Sedeciæ numerare annos LXX. qui-
bus Judæi fuerunt in captivitate Babylo-
nica, usque ad annum primum Cyri re-
gis Persarum. Alii aliter numerant an-
nos illos. *Drusus.*

⁵ *Hoc temporum tractu Esther atque
Judith fuisse arbitramur.*] Falleris. Nam
Esther fuit sub A suero. Quis autem A su-
rus nisi Xerxes? cujus uxor Amestris
vocatur in Historia Herodoti. Utraque
vox Persica est. Nam Ebraicum nomen
erat Hadassa, quo vocabatur antequam
in aulam regis assumpta esset. Amestris
quasi אֶסְתֵּר אֱסֵרָה. De Judith major du-
bitatio est. Sunt qui eam vixisse putant
sub principatu Manassæ: quod mihi non
fit verisimile. Nam tempore hujus regis
Judæi Babylonii satis noti erant: tem-
pore Judith non item. Colligo ex iis
verbis quæ habentur Jud. 5. 20. Ad hæc
sub Judith templum destructum fuisse
doceo ex 5. 20. Secundum editionem
Complutensem. Ait enim ibi Achior,
ὁ υἱὸς τῆς θεῆς αὐτῶν ἐψηῆθη εἰς ἔδραρον.
Judithæ honorificam mentionem facit
Clemens Stromat. lib. 4. ejus historiam
confictam esse arbitratr Beroaldus
Chronologiæ suæ lib. III. cap. 4. Du-
bitatum de ea olim fuisse patet ex verbis
Hieronym. Hag. 1. sicut & in Judith (si
quis tamen vult librum recipere mulie-
ris) & parvuli sui perierunt. Vide sis
Augustinum de Civitate Dei. x VII. 26.
Drusus.

⁶ *Actus.*] Supra lib. I. Apostolorumque